

RECHT EN WET

Versie 1.0

7 januari 2023

Om dit verhaal helder te houden, zijn er drie begrippen die met elkaar te maken hebben maar te pas en te onpas door elkaar worden gehaald:

- 1: Portretrecht
- 2: Privacy-wetgeving
- 3: Auteursrecht

Aan de inhoud van onderstaande tekst kunnen geen rechten worden ontleent. Deze tekst is met grootste zorg en naar eer en geweten opgesteld ... ik ben geen jurist, laat staan advocaat.

- 1.) Ik handel zelf zoals hieronder beschreven.
- 2.) Een ieder die onderstaande toepast in welke uiting dan ook, doet dat op eigen initiatief en onder eigen verantwoordelijkheid.

Portretrecht

1.) Voor het maken van een foto van een mens is geen toestemming nodig van hem/haar dan wel zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger (zoals kinderen en diegenen die onder curatele/mentoraat staan).

2.) Zodra er sprake is van een journalistieke of artistieke uiting is publicatie van foto's zonder toestemming toegestaan

- ongeacht of de maker van de foto beroepsmatig of hobbymatig werkt
- ongeacht of het publicerend orgaan professioneel of amateuristisch is.

Zie ook alinea 6.

3.) Een pagina met een galerij met genummerde foto's, is geen journalistieke of artistieke uiting; zo'n galerij heeft de uitstraling van bestelbare/verkoopbare foto's". Voor publicatie is in dit geval toestemming nodig van de geportretteerde(n).

4.) Een amateur- of beroepsfotograaf mag in opdracht gemaakte foto's van modellen, voorwerpen, situaties, gebeurtenissen, etc. slechts publiceren met toestemming van de opdrachtgever en/of het model en/of de eigenaar.

5.) Foto's die gemaakt zijn ...

- gedurende een evenement met entree-heffing of toegangscontrole

- op een schoolplein of situatie anderszins (mits voorzien van een bordje met artikel WvS 461)
- in een huiskamer,
- in de privé-tuin
- etc.

mogen alleen gepubliceerd worden met toestemming van degene die zeggenschap heeft over de situatie. Degene die zeggenschap over de situatie heeft, draagt vervolgens de verantwoordelijkheid om op zijn/haar beurt de aanwezigen te informeren dat er foto's worden gemaakt ten behoeve van publicatie-doeleinden.

6.) Foto's die op straat of op een vrij toegankelijke ruimte gemaakt zijn, mogen altijd geplaatst worden mits de belangen van de gefotografeerde(n) niet worden geschaad.

Voorbeeld 1. Iemand fotografeert een burger in een compromitterende situatie, dan is het raadzaam die foto niet te publiceren: publicatie van die foto kan de belangen van die burger schaden.

Voorbeeld 2. Iemand fotografeert een landelijk bekende politicus in een compromitterende situatie: publicatie van die foto kan de belangen van de politicus schaden; maar als publiek figuur moet de politicus beter weten en dus is plaatsing in krant/tijdschrift/webstek geoorloofd (daar maken Privé en Telegraaf graag gebruik van).

7.) Het publicerend orgaan is verantwoordelijk voor toepassing van het portretrecht. Daarom leggen media vaak middels een contract de verantwoordelijkheid over de plaatsbaarheid van de foto het liefst bij de diegene die de foto maakte en aanlevert.

Privacy-wetgeving

8.) De privacy-wetgeving is duidelijk maar de uitvoering ervan is gecompliceerd. Temeer omdat "de leek" (dat is eigenlijk iedereen die geen jurist/advocaat is) het portretrecht, het auteursrecht en de privacy-wetgeving vaak door elkaar haalt.

Heel simpel beschreven: de privacy-wetgeving moet er voor zorgen dat gegevens/feiten van personen niet herleidbaar zijn tot adresgegevens, geloof, lidmaatschapsvorm, leeftijd, geaardheid, beroep, opleiding, etc., etc..

Voorbeeld 3. Geheel vallend binnen de mogelijkheden van het portretrecht, publiceert een dorpswebsite de foto van een op de bus wachtende dorpsinwoner. Het is vervolgens zonder de toestemming van de desbetreffende dorpsbewoner niet toegestaan zijn/haar naam, zijn/haar adres of werkgever bij het artikel te vermelden ... ondanks het feit dat het gehele dorp de dorpsbewoner kent.

Auteursrecht

9.) Het auteursrecht beschermt het intellectuele eigendom van de fotograaf, schrijver, componist, arrangeur, ontwerper, producent, etc., etc.,

- ongeacht de vorm zoals: film, foto, compositie, video, tekening, schildering, ets, boek, arrangement, kunstwerk, ontwerp, etc., etc.
- ongeacht de vindplaats is het publiceren van zo'n intellectueel eigendom foto niet toegestaan.

Voorbeeld 4. Een kleine ondernemer vindt een voor zijn bedrijf geschikte foto op een Instagram-pagina. Omdat het duidelijk is dat de Instagrammer de desbetreffende foto niet zelf heeft gemaakt, denkt de ondernemer dat ook hij vrij is de foto voor een folder te gebruiken. De fotograaf spande een rechtzaak aan. De rechter beslistte: betalen van auteursrecht aan de fotograaf en vernietiging van de folders.

10.) Iets dergelijks geldt ook voor een in opdracht gemaakte foto waarbij de opdrachtgever de foto gebruikt voor een ander doel dan waarvoor de opdracht gegeven is.

Voorbeeld 5. Een fotograaf maakt foto's voor een Powerpoint-presentatie van een gemeente en krijgt hiervoor de afgesproken vergoeding. Een jaar later treft de fotograaf de foto's aan op de website van de desbetreffende gemeente. Zonder tussenkomst van de rechter eiste de fotograaf een vergoeding voor de op de website gepubliceerde foto's en verwijdering van de foto's van de website. De gemeente betaalde onmiddellijk de geëiste vergoeding en verwijderde zonder morren de foto's van haar website.